

MEDIÁLNÍ TVORBA TEORETICKÁ ČÁST – MATURITNÍ OTÁZKY – 2025/2026

- Filmový štáb a jeho hlavní složky** - rozdělení členů štábu dle fáze výroby audiovizuálního díla, odpovědnost a povinnosti jednotlivých štábových profesí, spolupráce jednotlivých profesí v průběhu realizace AV díla.
Orson Welles: Občan Kane
Charles Chaplin: Diktátor, Kid, Světla velkoměsta
- Přípravné práce a průzkum realizace** - literární příprava, výběr lokací, obhlídky, casting herců, financování filmu. Natáčecí plán, rozpočet a technický scénář.
George Méliés: Cesta na Měsíc
Carl Theodor Dreyer: Utrpení Panny orleánské
- Natáčecí období** - vedení natáčení, první natáčecí den, nástupy a odjezdy štábu, struktura natáčecího dne, zkoušky, pochodové zkoušky, denní dispozice, denní zprávy, denní práce.
Robert Wiene: Kabinet doktora Caligariho
Fritz Lang: Metropolis, Vrah mezi námi
- Postprodukce a distribuce** - postprodukční fáze výroby, triková postprodukce, hrubý střih, čistý střih, servisní kopie, zvukový mix, mezinárodní míchací pás, DCP, festivalová distribuce, distribuční kanály.
Luis Buñuel: Andaluský pes, Nenápadný půvab buržoazie
Sergej M. Ejzenštejn: Ivan Hrozný I. + II., Křižník Potěmkin
- Drama, struktura a stavba dramatu** - příběh, námět, logline, drama, literární scénář, kauzalita, trojaktová struktura, aristotelovská stavba dramatu.
Gustav Machatý: Extase
Alexander Hackenschmied: Bezúčelná procházka

6. **Dialog a postava** - funkce dialogu, typy dialogů, druhy dialogů, nářečí a vulgarismy, trojrozměrnost postavy, expozice postavy, antagonista, protagonista, tvorba postavy, vývoj postavy a dramatický oblouk, konflikt vnitřní a vnější.

Přemysl Pražský: Batalion

Robert Bresson: Kapsář, Peníze

7. **Filmové a televizní žánry, filmové narativy** - čistota žánru, subžánry, žánrový mix, televizní žánry (publicistika, zpravodajství, hraná tvorba, televizní dokument, mockument, reality show), lineární vyprávění, paralelní vyprávění, síťový narativ, vyprázdněná narace, omezená narace, nenarativní filmy.

Mike Nichols: Absolvent, Hlava-22, Kdo se bojí Virginie Woolfové?

Dennis Hopper: Bezstarostná jízda

8. **Natáčení záběrovou a sekvenční technologií** - filmový záběr, předsnímací jednoty, pravidla pro vazbu záběrů, prostřih, přesah, střih v klidu a v pohybu, navazování záběrů, křivka zraní záběrů, triáda, neviditelný střih, skladebná řada, sekvenční a vícekamerové snímání, obrazová režie, typy sekvenčně snímaných pořadů.

Francis Ford Coppola: Apokalypsa, Kmotr

Stanley Kubrick: Barry Lyndon, Osvícení, 2001: Vesmírná odysea

9. **Čas a prostor ve filmu** - pohyb časem, vcházení do záběru a vycházení ze záběru, tvorba filmového prostoru, náplň práce filmového architekta a jeho složky, mizanscéna a rámování, elipsa.

Quentin Tarantino: Gauneři, Pulp Fiction: Historky z podsvětí, Tenkrát v Hollywoodu

Jim Jarmusch: Mimo zákon, Noc na Zemi, Paterson

10. **Režie hraného filmu** - režijní záměr, režijní metody, režijní styl, režijní explikace, technický scénář a režijní kniha, vodítka pro záběrování scény, spolupráce a dělba práce, práce pomocného režiséra a asistenta režie.

Joel a Ethan Coenové: Fargo, Tahle země není pro starý

Akira Kurosawa: Rašómon, Sedm samurajů

11. **Práce s hercem** - casting, schůzky s hercem, vodítka pro tvorbu postavy, herecké zkoušky, režie herce při natáčení, metody herecké práce, herecké prostředky verbální a neverbální.

Alfred Hitchcock: Okno do dvora, Psycho, Vertigo

David Lynch: Mazací hlava, Modrý samet, Zběsilost v srdci

12. **Zvuk v preprodukcí a zvuková dramaturgie** – základní pojmy zvukové dramaturgie, zvukové kategorie a jejich rozdělení, práce na scénáři a příprava na výrobu.

Steven Spielberg: Blízká setkání třetího druhu, Čelisti, Dobyvatelé ztracené archy

Godfrey Reggio: Koyaanisqatsi, Powaqqatsi

13. **Zvuk ve výrobě AV díla** - výběr techniky a teoretické znalosti (fyzikální základy zvuku, zvukový řetězec, mikrofony a jejich konstrukční a směrové typy); práce se zvukovou technikou na place (rekordéry, timecode, směrové a bezdrátové mikrofony).

François Truffaut: Americká noc, Jules a Jim, Nikdo mě nemá rád

Stanley Donen, Gene Kelly: Zpívání v dešti

14. **Zvuková postprodukce** - technické zázemí režie, digital audio workstation (DAW) a práce s ním, zvukový export, mikrofonní stereotechniky, zvukové efekty.

Martin Frič: Svět patří nám

Jiří Trnka: Ruka, Sen noci svatojánské

15. **Obrazové vyjádření** - kompozice, druhy kompozic, zlatý řez, základní pohyby kamery a jejich významy, mizanscéna, rámování filmového záběru, formát obrazu, velikosti záběrů.

Ridley Scott: Blade Runner, Thelma a Louise, Vetřelec

Martin Scorsese: Mafiáni, Poslední pokušení Krista, Taxikář

16. **Kamerová posádka** - náplň práce kameramana, organizace práce, členové kamerové posádky, jejich funkce a náplň práce, komunikace, způsoby předávání informací, předpoklady způsobilosti pro jednotlivé profese, komunikace kameramana s režisérem.

Christopher Nolan: Memento, Počátek, Temný rytíř

Andrej Tarkovskij: Andrej Rublev, Stalker, Zrcadlo

17. **Optika** - definice optiky, vlastnosti a optické vady objektivů, ohnisková vzdálenost, volba objektivu, hloubka ostrosti, hyperfokální vzdálenost, funkce předkamerových filtrů, fonometrie, základní jednotky, měření světla, fyziologie zraku.

Vittorio De Sica: Zloději kol

Federico Fellini: Amarcord, Osm a půl, Sladký život

18. **Světlo a barva ve filmu** - dramatický účinek a symbolika barevného řešení, vnímání barev, styly svícení, osvětlovací technika a příslušenství, způsoby zasvětlování v různých prostředích, atmosféry.

Michelangelo Antonioni: Zatmění, Zvětšenina

Jean-Luc Godard: Bláznivý Petříček, U konce s dechem

19. **Filmová kamera a pohyb** - principy fungování digitální filmové kamery a digitální televizní kamery, základní nastavení, rozlišení, datové formáty a kodeky, komprese, pohybová, stabilizační a gripová technika.

Tomas Vinterberg: Hon, Rodinná oslava

Lars von Trier: Dogville, Evropa, Tanec v temnotách

20. **Dokumentární film** - historie, módy dokumentárního filmu, žánry, hraniční žánry mezi dokumentem a fikcí, etické otázky dokumentárního filmu.

Ingmar Bergman: Fanny a Alexander, Lesní jahody, Sedmá pečeť

Werner Herzog: Fitzcaraldo, Grizzly Man, Nosferatu – Fantom noci

21. **Televizní tvorba, animovaný film, reklama** - specifika výroby jednotlivých druhů audiovizuálních děl, struktura zpravodajské redakce, zadání reklamní kampaně, brief, režijní treatment.

Wim Wenders: Nebe nad Berlínem, Paříž, Texas

František Vlácil: Holubice, Markéta Lazarová, Údolí včel

22. **Vznik kinematografie, od němého filmu po nástup zvukového filmu (do konce 30. let 20. století)** - zachycení pohybu, film atrakcí, narativní integrace, vývoj filmové řeči, sovětská montážní škola, groteska a další žánry.

Juraj Herz: Spalovač mrtvol

Miloš Forman: Černý Petr, Hoří má panenko, Lásky jedné plavovlásky

23. **Počátky české kinematografie** - první filmaři, rozvoj české kinematografie, vznik barrandovských a zlínských ateliérů, významní tvůrci československého filmu, příchod nacismu a film v průběhu II. světové války.

Vojtěch Jasný: Všichni dobří rodáci

Tomáš Vorel: Kouř, Pražská 5

24. **Klasický Hollywood** - 20. až 60. léta 20. století, zlatý věk Hollywoodu, příchod televize, nástup zvuku, barevný film a další inovace, významní světoví představitelé filmu této éry.

Jan Svěrák: Akumulátor 1, Jízda, Kolja

Alice Nellis: Ene bene, Výlet

25. **Nové vlny a kinematografie 50. až 70. let ve světě** - italský neorealismus, francouzská nová vlna, československá nová vlna, kontext vzniku nových vln, významní představitelé, formální znaky filmových děl.

Ján Kadár a Elmar Klos: Obchod na korze

Jiří Menzel, Jan Němec, Evald Schorm, Věra Chytilová, Jaromil Jireš: Perličky na dně

26. **Nový Hollywood** - 60. až 80. léta 20. století, tvůrci a jejich filmy, hvězdný systém, příchod blockbusterů.

Steven Soderbergh: Sex, lži a video

Petr Zelenka: Karamazovi, Knoflíkáři

27. **Současný film po roce 1990** – současný film v USA, asijské kinematografie, evropské kinematografie (Dogma 95, rumunská nová vlna, řecká podivná vlna) a současný český film a tvůrci.

Bohdan Sláma: Divoké včely, Krajina ve stínu, Štěstí

Helena Třeštíková: Katka, René

Doporučená literatura:

JONES, Ted a Chris PATMORE. *Škola filmaření: včetně nejnovějších digitálních postupů a technologií*. V Praze: Slovart, 2013. ISBN 978-80-7391-867-5.

VALUŠIAK, Josef. *Základy stříhové skladby*. 4., rozš. vyd. V Praze: Akademie múzických umění, 2012. ISBN 978-80-7331-230-5.

BORDWELL, David a Kristin THOMPSON. *Umění filmu: úvod do studia formy a stylu*. Praha: Nakladatelství Akademie múzických umění v Praze, 2011. ISBN 978-80-7331-217-6.

THOMPSON, Kristin a David BORDWELL. *Dějiny filmu: přehled světové kinematografie*. 2., opr. vyd. V Praze: Akademie múzických umění, 2011. ISBN 978-80-7331-207-7.

ARISTOTELEŠ. *Poetika: řecko-česky*. Praha: OIKOYMENH, 2008. Knihovna antické tradice. ISBN 978-80-7298-131-1.

FIELD, Syd. *Jak napsat dobrý scénář: základy scenáristiky*. V Praze: Rybka, 2007. ISBN 80-87067-65-7.

PLAZEWSKI, Jerzy. *Filmová řeč*. Praha: Orbis, 1967.

KUČERA, Jan. *Filmová tvorba amatéra*. Praha: Orbis, 1961.

NICHOLS, Bill. *Úvod do dokumentárního filmu*. Praha: Akademie múzických umění v Praze, 2010. ISBN 978-80-7331-181-0. Dostupné také z:
http://toc.nkp.cz/NKC/201012/contents/nkc20102131789_1.pdf

KUPSC, Jarek. *Malé dějiny filmu*. Cinemax, 1999.